

วิธีดำเนินการวิจัย

ทำการสำรวจการไ้ยาไม่ตามสั่งของผู้ป่วยนอก โดยวิธีการสัมภาษณ์ผู้ป่วยที่มารับการตรวจรักษา ตามแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ตามวิธีของ J.M. Mazzullo et al. (JAMA 227 : 929 - 931, 1974) และ J.R. Boyd et al. (Amer. J. Hosp. Pharm. 31 : 485 - 491, 1974) โดยทำการบันทึกผลด้วยตัวผู้วิจัยเอง ตลอดจนการดำเนินการวิจัยนี้

ข้อมูลที่ทำการสำรวจ

1. ทำการสำรวจถึงความถี่ของการมาใช้บริการจากสถานบริการนั้น ๆ
2. ทำการสำรวจถึงวิธีปฏิบัติในรูปแบบต่าง ๆ ของผู้ป่วย เมื่อมีอาการต่าง ๆ
3. สำรวจถึงความรู้ของผู้ป่วยเกี่ยวกับเรื่องยา
4. สำรวจลักษณะการไ้ยาโดยทั่ว ๆ ไปของผู้ป่วย ว่าถูกต้องหรือไม่
5. ทำการสำรวจถึงความเข้าใจของผู้ป่วยต่อคำสั่งการไ้ยาที่ปรากฏบนฉลากยา โดยเลือกคำสั่งการไ้ยาที่เป็นปกติสามัญ และดูถึงลักษณะการไ้ยานั้น ๆ ว่าตรงตามที่แพทย์สั่งหรือไม่

สถานที่สัมภาษณ์หรือดำเนินการวิจัย

1. สถานพยาบาลของราชการหรือรัฐวิสาหกิจ
  - 1.1 โรงพยาบาลการไฟฟ้านครหลวง
  - 1.2 ฝ่ายการแพทย์และอนามัย การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย
  - 1.3 กองการแพทย์ กรมชลประทาน

- 1.4 สำนักงาน การประปานครหลวง
- 1.5 สถานพยาบาลการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค
- 1.6 โรงพยาบาลการรถไฟแห่งประเทศไทย
- 1.7 สถานพยาบาลธนาคารแห่งประเทศไทย
2. ศูนย์บริการสาธารณสุข สำนักงานมัย กรุงเทพมหานคร
  - 2.1 ศูนย์บริการสาธารณสุข 24 บางเขน
  - 2.2 ศูนย์บริการสาธารณสุข 38 จีค - ทองคำ บำเพ็ญ สามเสน บางกระบือ
  - 2.3 ศูนย์บริการสาธารณสุข 28 ลาดหญ้า
  - 2.4 ศูนย์บริการสาธารณสุข 26 เจ้าคุณพระประยูรวงศ์ วงเวียนเล็ก
  - 2.5 ศูนย์บริการสาธารณสุข 9 ประชาธิปไตย

จำนวนตัวอย่าง

จำนวนตัวอย่างทั้งหมดที่ทำการสำรวจนั้น ประมาณ 400 - 500 ตัวอย่าง โดยกลุ่มตัวอย่างจากผู้ป่วยที่มาใช้บริการแห่งละประมาณ 50 คน

ลักษณะของตัวอย่าง

1. เป็นผู้ที่มารับการตรวจรักษายังสถานที่ทำการสัมภาษณ์นั้น ๆ
2. เลือกเฉพาะผู้ป่วยที่สามารถให้คำตอบในการสัมภาษณ์ได้
3. กรณีที่ผู้ถูกสัมภาษณ์เกิดความวิตกกังวลเกี่ยวกับการรักษา สัมภาษณ์การรักษาของเคักร่วมด้วย
4. จัดกลุ่มของผู้ที่ถูกสัมภาษณ์ออกไปตามลักษณะ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ

วิธีการวิเคราะห์

1. วิเคราะห์วิธีปฏิบัติในรูปแบบต่าง ๆ ของผู้ป่วย เมื่อมีอาการต่าง ๆ ตามลักษณะ ดังนี้

- 1.1 ปล่อยให้หายเอง
- 1.2 รักษาตัวเอง โดยไม่เกี่ยวข้องกับยา
- 1.3 เข้าพบแพทย์ทุกครั้งเมื่อเกิดมีอาการ
- 1.4 ซื้อยาจากร้านขายยา
- 1.5 ใช้จ่ายต่าง ๆ เอง ทั้งที่รู้และไม่รู้ซื้อยา

2. วิเคราะห์การใช้จ่ายไม่ตามสั่งจากข้อมูลที่ได้ ในรูปของลักษณะชนิด และความถี่
ของความผิดพลาดที่ปรากฏ ตามวิธีของ P.L.Mckercher and J.D.Rucker (J.Am.
Phar. Ass. NS 17 : 282-286, 1977) ซึ่งแบ่งข้อผิดพลาดของการใช้จ่ายไม่ตามสั่งเป็น

Error of Omission (E.O.)

Error of Comission (E.C.)

Error of Scheduling (E.S.)

Error of Misconception (E.M.)

Error of Procurement (E.P.) = E.O. + E.C.

Error of Noncompliance (E.N.) = E.O. + E.C. + E.S.

Combined Error (C.E.) = E.C. + E.C. + E.S. + E.M.

3. วิเคราะห์ข้อผิดพลาดทั้งหมดของการใช้จ่ายไม่ตามสั่ง และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของ
ลักษณะทางประชากร เกี่ยวกับเพศ อายุ การศึกษา และอาชีพ ตลอดจนความถี่ของการใช้บริการ
สาธารณสุข ต่อการใช้จ่ายไม่ตามสั่ง เพื่อหาปัจจัยที่อายุเป็นตัวกำหนดที่สำคัญต่อการใช้จ่ายไม่ตามสั่ง